

A budapesti szállodások, vendéglősök és korezmárosok ipartársulatának

ÉRTESITŐJE.

EGYEDÜLI HIVATALOS SZAKKÖZLÖNY. — KIADJA AZ IPARTÁRSULAT.

Az „Értesítő” a társulat tagjai díjfizetés nélkül kapják.

MEGJELENIK MINDEN HÓ UTOLSÓ NAPJÁN.

Szerkeszti: Poppel Miklós ipartársulati titkár.

Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Budapest, IV. kerület, Ferencz József-rakpart 16. szám.

Hirdetéseket csak ajánlhatónak ismert cégektől fogadunk el.

H I R D E T É S E K

a társulatnál: IV. ker., Ferencz József-rakpart 16. szám alatt vétetnek fel

EGYSZERI HIRDETÉS ÁRA:

Egész oldal	40 korona
Fél oldal	20 „
Negyed oldal	12 „
Nyolcad oldal	7 „

Az új szabályrendelet.

Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága 1907. évi május hó 8-án tartott közgyűlésében 802. sz. a. hozott határozattal a fogadó, vendéglő, kávéház és kávémérő iparok gyakorlása tárgyában új szabályrendeletet fogadott el a régi helyett. Már akkor is örömiinket fejeztük ki az új szabályrendelet többrendbeli üdvös intézkedése fölött, de különösen kedvünkre való volt annak 39-ik szakasza, mely szerint minden szaktársunk köteles lett volna az ipartársulatba belépni.

Végre-valahára, 3 évi huza-vona után a kormány f. évi március hó 19-én 69933/909. sz. a. jóváhagyta a szabályrendeletet; illetőleg nem egészben hagyta jóvá, hanem megcsönkította, megfosztotta legszebb ékességétől, koronájától, mert törölte belőle a társulati kényszert. Mindörökre érthetetlen marad előttünk a kormány ezen rendelkezése, mert ha sorra kérdezzük az érdekelt ipartársulatokat, sőt ha meghallgatjuk magukat az érdekelt iparosokat, úgy az előbbieket, mint az utóbbiak a társulati kényszer mellett foglalnak állást.

Igy is követelik ezt ma már az életviszonyok, így követeli ezt minden iparágnál az önvédelmi kényszer, és sajátos: így a követeli közhatóságok ipariügyekre vonatkozó eljárása is, mert ezen eljárás száz meg száz esetben csak úgy nyerhet helyes megoldást, ha abban az ipartársulatok is segédkezet nyújtanak.

Közérdekből tehát éppen nem indokolt a kormány ténye. Az ipartörvénynek 152-ik szakaszára való hivatkozás pedig igazán nevetséges akkor, midőn a kormány már akárhányszor hasonló esetben könnyedén tul tette magát a hivatkozott törvényszakaszon, mikor jóváhagyta a zsidósok, ószeresek, bérkocsisok, cselédszerzők stb. iparok gyakorlásáról szóló és a társulati kényszert magukban foglaló törvényhatósági szabályrendeleteket.

A kormány által feladott talánynyal egy újabb felterjesztésben foglalkozik a székesfőváros törvényhatósága, melyhez ipartársulatunk is csatlakozott a maga felterjesztésével s így meglehet — de nem valószínű — hogy a kormány megváltoztatja merev álláspontját.

Ami a szabályrendeletet illeti, azt még így is örömmel fogadjuk, mert csonka volta mellett is van benne több olyan intézkedés, mely a mi kizsákmányolt iparunkra megnyugtató hatással van.

Kiváltképpen annak 32-ik szakasza alkalmas arra, hogy megszüntesse azt a szégyenletes kapzsiságot, mely iparunk rovására utóbbi években veszedelmesen lábrakapott.

Maga a székesfőváros hatósága is megsokalta már a végnélküli szabály- és jogtiprást s minden igazságszerető ember jóleső érzéssel fogja olvasni azt a szigorú és bölcs határozatot, melylyel a tanács az új szabályrendeletet ipartársulatunknak megküldte és a szabályrendelet életbeléptetését kitzte.

Ipartársulatunk tagjainak és összes szaktársainknak örö-

mére, de még inkább tájékoztatására itt közöljük a most említett határozat legérdekesebb pontjait:

Budapest székesfőváros tanácsa. 42001/909. I. sz.

A szabályrendelet életbeléptetésének az időpontjául a tanács 1909. évi július hó 1-ső napját tűzte ki és már most megküldi a szabályrendeletet egy-egy másolati példányban a ker. előljáróságoknak, a fővárosi magy. kir. államrendőrség főkapitányságának, valamint a budapesti szállodások, vendéglősök és korezmárosok ipartársulatának, a budapesti kávé-ipartársulatnak és a székesfővárosi kávémérők ipartársulatának s ez alkalomból felhívja a figyelmet különösen arra, hogy az új szabályrendelet 32. §-a névszerint felsorolja azokat az étel- és italneműeket, a melyek a kávéházakban kiszolgáltathatók. A szabályrendeletnek ez az intézkedése módot nyújt a vendéglősök részéről ismételt panasz tárgyává tett azon visszaéléseknek a megakadályozására, hogy egyes kávéházakban, vendéglői iparendelő nélkül, a vendéglői ipar keretébe tartozó szakácskészítményeket is szolgáltatnak ki s a mely visszaélések részben talán azért voltak lehetségesek, mivel a régebbi szabályrendelet a kávéházakban kiszolgáltatható ételneműekre nézve egészen világos rendelkezést, illetve konkrét felsorolást nem tartalmazott. Miután az új szabályrendelet ezt a hiányt pótolja, felhívja most már a tanács a ker. előljáróságokat, hogy az időnként megejtendő vizsgálat útján, vagy más uton tudomásukra jutott visszaélés esetén az iparkihágási eljárást indítsák meg. A fővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányi hivatalát pedig megkeresi a tanács az iránt, hogy amennyiben a kávéházaknak rendészeti szempontból való ellenőrzése közben a jelzett természetű iparkihágásról szerez tudomást, az esetet az illetékes ker. előljáróságoknál jelentse fel. Végül a budapesti kávé-ipartársulat elnökségének a figyelmét hívja fel a tanács arra, hogy az ipartársulat tagjai érdekében kívánatosnak látszanék, hogy az ipartársulat figyelmeztesse tagjait arra, hogy a szabályrendelet 32. §-ában felsoroltakon kívül más, a vendéglői ipar keretébe tartozó ételneműeket ki ne szolgáltatassanak, mivel ellenkező esetben iparkihágást követnek el, a mit a hatóságok jövőben szigorubban fognak ellenőrizni és büntetni.

Budapesten a székesfőváros tanácsának 1909. évi május hó 27-én tartott üléséből.

A szabályrendelet néhány lényeges pontját szintén ismer-tetjük, megjegyezvén, hogy a szabályrendelet a Nemzeti-színház bérházában lévő Nagel-féle könyvkereskedésben kapható.

802 907 kgy. sz. Szabályrendelet a fogadó-, vendéglő-, kávéház és kávémérési iparoknak (1884. évi XVII. t.-c. 10-ik §-ának a) pontja) Budapest székesfőváros területén való gyakorlathatása tárgyában:

1. §. Budapest székesfőváros területén fogadó-, vendéglő-, kávéházi és kávémérési üzletet csakis az tarthat, aki ezen ipar gyakorlására a nyitandó üzlet fekvése szerint illetékes

ker. előjáráságtól az 1884. évi XVII. t.-c. 10. §-ának a) pontja értelmében iparengedélyt s a mennyiben szeszes italoknak kimérésével, vagy elárúsításával is kíván foglalkozni, ezenkívül az 1899. évi XXV. t.-c. értelmében a pénzügyigazgatóságtól külön italmérési engedélyt nyer.

4. §. Az iparengedély kiadását megelőző engedélyezési eljárás során a folyamodó egyéniségének megbízhatósága szempontjából a ker. előjáróság az illető iparág szerint megalkult ipartársulatok véleményét is meghallgatni és előzetes vizsgálatot tartani tartozik arra nézve is, hogy a nyitandó üzlet közegészségi szempontból, valamint a 6. és 7. §§-okban foglalt korlátozások szempontjából az előírt követelményeknek megfelel-e?

11. §. Az 1. §-ban felsorolt üzletekben a vendégek kiszolgálására erkölcsileg kifogástalan nők is alkalmazhatók.

Kávéházakban a női kiszolgáló személyzet azonban csakis az üzlettulajdonos által a főkapitányságtól előzetesen kikérendő engedély alapján s rendszerint a reggeli 5 óra és esti 8 óra közti időben teljesíthet szolgálatot.

25. §. A főváros területén levő vendéglők (a fogadóbeliek is) éjféltől 1 órakor bezárandók és reggeli 4 óráig zárva tartandók, mely idő alatt az üzleti helyiségekben vendégeket megtűrni, azokat kiszolgálni, vagy vendégeknek ott ott időzni még zárt ajtók mögött sem szabad.

32. §. Kávéházakban csakis a következő étel- és italművek szolgáltatathatók ki, és pedig: kávé, tea, csája, csokoládé, tej, aludttej, tejfel, tejszín, jegeskávé, fagyalt, limonádé, gazeuse, szörp, szikviz, ásványviz, továbbá az elősorolt cikkekkel fogyasztani szokott sütemények, végre gyümölcs, sajt, vaj, tojás és az ebből készült ételek, hideg és meleg hentes-árak (sonka, felvágott, kolbászok) valamint az italmérési engedélyben felsorolt szeszes italok.

A mennyiben oly újabb étel- vagy italművek kerülnek forgalomba, melyeknek árusítása a kávéházakban kívánatosnak mutatkozik, erre az engedélyt a tanács az ipartársulat indokolt kérelmére megadhatja.

38. §. Jelen szabályrendeletben foglalt tilalmak és rendeltetések megszegése kihágást képez és a mennyiben a cselekmény, vagy mulasztás az 1879. XL. t.-c. vagy az 1884. XVII. t.-c. határozmányaiába ütközik, ezen törvényekben megszabott büntetéssel, különben pedig jelen szabályrendelet alapján 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ezek után azt a figyelmeztetést intézzük t. szaktársainkhoz, hogy a szabályrendelet 32-ik szakasza most már kellő módot nyújt a vendéglős-ipar rovására elkövetett kihágások megtorlására, ha szaktársaink az örökös panaszkodás helyett erélyesen hozzájárulnak a megtorlás módjához.

Az új bortörvény

végrehajtására vonatkozólag a földművelésügyi miniszter 64200/909. VIII. 2. sz. alatt rendeletet bocsátott ki, melynek reánk vonatkozó részét itt ismertetjük:

Az idézett törvénycikk végrehajtása tárgyában 1908. évi december hó 30-án kelt 112.000. szám alatt kiadott rendelet 39. §-ának a bornyilvántartás vezetésére vonatkozó rendelkezéseit, a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg, a következőkkel egészítem ki:

1. A bornyilvántartást az 1908. XLVII. t.-c. végrehajtása tárgyában 1908. évi december 30-án 112.000. szám alatt kiadott rendelet IV. szám alatt mellékelt minta szerint készített s az illető fél bortermelésének, illetőleg borüzletének kiterjedéséhez képest megfelelő száma ivekből összefűzött, vagy bekötött füzetben, vagy könyvben kell vezetni.

Ezen füzet vagy könyv lapjait, a nyilvántartás vezetésének megkezdése előtt folyószámmal kell ellátni.

2. A *nyilvántartási füzetet* vagy könyvet az illetékes községi előjáróság (városokban a polgármester vagy helyettese, *Budapest székesfővárosban a kerületi előjáróság*) által le kell bélyegeztetni.

A bélyegzés díjtalanul eszközözendő.

3. A nyilvántartásba való bejegyzésnek mindig tintával

és olvashatóan kell történnie, és pedig a bejegyzendő tételek időszerinti sorrendjében, hézag hagyása nélkül.

4. A nyilvántartásból lapot kiszakítani, a nyilvántartásba történt bejegyzést kivakarni, kitörölni vagy másként olvashatatlanná tenni tilos. A véletlenül, vagy jóhiszeműleg tett téves bejegyzés egyszeri keresztül huzás után akként helyesbitendő, hogy az eredeti szöveg is olvasható maradjon.

5. A nyilvántartást minden egyes községben, magában abban a pincében, raktárban vagy más helyiségben kell tartani, ahol a must vagy bor van.

Ha a tulajdonos ugyanabban a községben lakik, vagy ott üzleti irodája van, akkor a nyilvántartást saját lakásán, vagy üzleti irodájában is tarthatja.

Ha a tulajdonosnak ugyanabban a községben a borkezeléssel, vagy a pince felügyeletével megbízott alkalmazottja, vagy más meghatalmazottja van, a nyilvántartás annak a lakásán, vagy üzleti irodájában is tartható.

Az előző pont alá tartozó esetekben a tulajdonos köteles bejelenteni azon község előjáróságának (polgármesternek, Budapest székesfővárosban a kerületi előjáróságnak), a mely község határában a bor vagy must van, hogy a nyilvántartást hol tartja és saját felelősségére köteles gondoskodni arról, hogy a nyilvántartás ilyen esetekben is pontosan vezessék s az illetékes hatóságnak és az 1908. évi XLVII. t.-c. 63. §-a szerint az ellenőrzésre kiküldendő közegeknek, kívánatukra, átvizsgálás és az idézett törvény alapján folytatott kihágási ügyben felhasználandó adatok kijegyzése végett rendelkezésükre bocsáttassék.

Ha a helyszínén vezetett bornyilvántartásba nyilván véletlenségből hiba esuzott be s a tévedés bizonyítottatik, az adatoknak a nyilvántartásba tévesen történt bejegyzése alapján rendőri büntető eljárásnak nincs helye.

6. A megvett mustot vagy bort az átvétel alkalmával, az alábbi 10-ik pontban megállapított határidő alatt — az összes bevételi rovatok kitöltése mellett — még abban az esetben is be kell vezetni a nyilvántartásba, ha a mustot vagy bort a vevő az átvétel után nem szállítja el azonnal, hanem ideiglenesen ott hagyja az eladónál. Ez esetben a nyilvántartás mindaddig, míg a must vagy bor ott marad, ott helyben az illető községben vezetendő.

Mikor a mustot vagy bort a vevő onnan saját pincéjébe szállítja, azt ezen pincéjének bornyilvántartásába kell átvezetni, ezen nyilvántartás bevételi rovatainak megfelelő kitöltése mellett; az előző bekezdésben említett ideiglenes nyilvántartást pedig — melyben az illető must vagy bor kiadásba teendő — a végleges nyilvántartáshoz kell csatolni s ezzel együtt a 13-ik pontban megállapított határidőig meg kell őrizni. Ha az ideiglenes nyilvántartásban foglalt must vagy borkészlet megosztva a tulajdonosnak több pincéjébe szállítottatott el, akkor az ideiglenes nyilvántartás azon község előjáróságánál (polgármesternél, Budapest székesfővárosban a kerületi előjáróságnál) helyezendő el, a hol az eredetileg vezetett s ezen hatóságok által 5 évig megőrzendő.

7. Ha valamely körülbelül egyenlő minőségű nagyobb must- vagy bormennyiség több termelőtől kisebb mennyiségben vásároltatott össze, a termelő nevének és lakhelyének a nyilvántartás 7-ik és 8-ik bevételi rovataiba való bejegyzését helyettesíteni lehet az illető termelőkről, a nyilvántartás illető tételéhez csatolandó olyan kimutatással, a melyben világosan fel van tüntetve, hogy a nyilvántartás illető tétele alatt egy összegben bejegyzett bor- vagy mustmennyiségből melyik termelőtől mennyi vásároltatott.

8. A kik szőlőtermést, vagy szőlőcefrét vásárolnak s a többektől összevásárolt szőlőtermést vagy cefrét együtt dolgozzák fel musttá, az így nyert s körülbelül egyenlő mustmennyiséget egy tétel alatt egy összegben jegyezhetik be a nyilvántartásba. Ez esetben azonban a nyilvántartás 7-ik bevételi rovatában, vagy jelen rendelet 7-ik pontja értelmében a nyilvántartáshoz melléklendő kimutatásban külön-külön fel kell tüntetni az egyes termelőktől vásárolt szőlőtermés, vagy szőlőcefre mennyiségét.

A szőlőtermés súly szerint, a szőlőcefre pedig súly vagy űrmérték (hektoliter) szerint tüntetendő ki a nyilvántartásban, vagy az ahhoz csatolt kimutatásban. Ha a vevő a

szőlőtermést nem lemérve veszi át, és annak árát nem az átvett mennyiség szerint fizeti ki, hanem a termést — tekintet nélkül arra, hogy mennyi lesz — a mennyiségtől függetlenül egy összegben megállapított vételárért veszi meg, és azt más termelőktől vett szőlőterméssel együtt szüreteli le, vagyis a mustot összeszűri, akkor a megvett szőlőtermés súlya helyett az illető szőlőterület kiterjedését jegyezheti be a nyilvántartásba, vagy az ahhoz csatolt kimutatásba.

9. A jelen rendelet 7-ik és 8-ik pontjai értelmében a nyilvántartáshoz melléklendő kimutatásnak világosan fel kell tüntetnie, hogy az melyik községből és melyik évben és hónapban vásárolt borra, mustra, szőlőtermésre vagy szőlőcefrére vonatkozik és hivatkozással kell lenni rajta a nyilvántartás illető tételére. Pl. (kimutatás az 1909. év október havában Kiskőrös községből vásárolt mustról, borról, szőlőtermésről, szőlőcefréről.) Melléklet N. N. budapesti borkereskedőnek budafoki pincéjéről vezetett bornyilvántartás 112-ik bevételi tételéhez.

Ez a kimutatás az illető bornyilvántartás kiegészítő részét képezi s a nyilvántartással együtt a jelen rendelet 13-ik pontjában megállapított határidőig megőrzendő.

10. A nyilvántartásba bevezetendő tételekre vonatkozó adatok, a szüreti nagyobb forgalomra való tekintettel, az évnek szeptember 15-étől november 15-éig terjedő szakában legkésőbb nyolc (8) nap alatt, az év többi részében pedig legkésőbb három (3) nap alatt jegyzendő be a nyilvántartásba s ugyanezen határidő alatt melléklendők a jelen rendelet 7-ik és 8-ik pontjaiban említett kimutatások is a nyilvántartáshoz.

11. A nyilvántartás kiadási 11-ik rovatának kitöltése, vagyis a kiadott bor vagy must bevételi tétel számára való hivatkozás csak a következő boroknál, illetőleg ezek mustjánál szükséges, u. m.:

a) azoknál, a melyek a tokaji borvidék boraira az 1908. XLVII. t.-cikk 17-ik §-ában megállapított elnevezések alatt hozatnak forgalomba,

b) általában az aszaboroknál,

c) azoknál, melyek valamely borvidék, község, bortermőhely, a termelő neve, vagy a szőlőfajta megnevezése mellett hozatnak forgalomba.

A tömegborokra, vagy közöséges borokra nézve a nyilvántartás kiadási 11-ik rovata kitöltetlenül hagyható,

12. A nyilvántartás évenként legalább egyszer lezárandó, ez alkalommal a bevételek összegéből a kiadások összege levonandó, a nyilvántartás szerint mutatkozó maradvány az akkori tényleges készlettel összehasonlítandó s az esetleges eltérés indokolása (a borkezelésnél előforduló szokásos apadás stb.) a nyilvántartásba beirandó.

A lezárást rendszerint ősszel, még pedig a termelők a szüret megkezdése előtt, a borkereskedők pedig, valamint általában azok, a kik mástól vásárolt bort hoznak forgalomba (vendéglősök, kicsinyben való elárúsítók stb.) a must, illetőleg az új bor bevásárlásának megkezdése előtt, legkésőbb azonban december 31-én, még abban az esetben is kötelesek foganatosítani, ha addig mustot, vagy új bort nem is vásároltak volna. Azok, akik rendes kereskedelmi könyveket vezetnek, s ezeket évenként lezárják, a nyilvántartást ezen kereskedelmi könyveikkel egy időben zárhatják le.

13. §. A nyilvántartás az abba tett utolsó bejegyzés napjától számított 5 évig a jelen rendelet 7-ik és 8-ik pontjai szerint hozzátartozó mellékletekkel együtt megőrzendő.

A kire nézve borüzletének átadása következtében a bornyilvántartás vezetésének kötelezettsége megszűnt, köteles az üzlettel együtt bornyilvántartását is átadni az új tulajdonosnak, s ez utóbbi köteles a nyilvántartást szabályszerűen tovább vezetni. Ugyanez a kötelezettség terheli az új tulajdonost akkor, ha örökség útján, vagy másként jut az üzlet az ő tulajdonába.

Egyéb esetekben, ha valakire nézve a bornyilvántartás vezetésének kötelezettsége megszűnik, a nyilvántartást a jelen rendelet 7-ik, 8-ik és 9-ik pontjai értelmében ahhoz tartozó mellékletekkel együtt azon község előljáróságához (polgármesterhez, Budapest székesfővárosban a kerületi előljáróság-hoz) köteles az illető átszolgáltatni, ahol a nyilvántartás vezetett. Az említett hatóságok kötelesek a nyilvántartást — a

mellékletekkel együtt — 5 évig megőrizni, s az illetékes hatóságoknak és ellenőrző közegeknek, kívánatukra, rendelkezésükre bocsátani.

14. *Mindenki, a ki bornyilvántartás vezetésére köteles, tartozik ezt legkésőbb folyó évi június hó 1-én megkezdeni, még pedig úgy, hogy ezen a napon az akkori összes borkészlet (esetleg must vagy borseprő) már be legyen jegyezve a nyilvántartásba.*

Ipartársulati ügyek.

Jegyzőkönyv, felvétel a „Budapesti szállodások, vendéglősök és koresmárosok ipartársulatának“ 1909. évi június hó 15-én, kedden-délután 5 órakor, Gunder János elnök vezetése mellett tartott választmányi üléséről.

I. Elnök megnyitja az ülést s a jegyzőkönyv hitelesítésére Kramer Miksa és Neusziedler Géza urakat kéri fel.

II. Az 1909. évi április hó 22-én tartott ülésről felvett jegyzőkönyv felolvasás után hitelesítettik.

III. Elnök bejelenti, hogy az 1909—19011. évekre érvényes italmérési illeték kivetése ellen — miután az a vendéglősökre nézve felette sérelmes — az ipartársulat felterjesztést intézett a pénzügyminiszterhez. Elnök a felterjesztést a pénzügyminiszternek személyesen szeretne volna átadni s ezt több ízben meg is kísérelte, de a miniszter most annyira el van foglalva országos ügyekkel, hogy nem ad audienciát, minélfogva az ipartársulat felterjesztését a pénzügyi államtitkárnak adta át, aki vele hosszasan tárgyalt az ügyről és megígérte, hogy amit lehet, azt teljesíteni fogja az ipartársulat kérelméből.

A választmány köszönettel fogadja elnök ur jelentését.

IV. A székesfővárosi tanács 42001/909. számú határozatát, melynek kapcsán megküldi a fogadó, vendéglő stb. iparok gyakorlásáról szóló és kormányhatóságilag jóváhagyott legújabb szabályrendeletet és külön felhívja az ipartársulat figyelmét a szabályrendelet 32-ik szakaszára, melyben névszerint fel vannak sorolva azok az élelmi cikkek, melyek a kávéházakban kiszolgáltathatók; felhívja továbbá a kerületi előljáróságokat és megkeresi a m. kir. államrendőrség főkapitányi hivatalát, hogy a szabályrendelet hivatkozott szakaszának érvényre emelése fölött éberem őrködjenek s a tapasztalt kihágásokat a legszigorubb büntetéssel sujtsák,

a választmány nagy örömmel veszi tudomásul s az elnöknek ez irányban kifejtett hathatós közbenjárásáért köszönetet mond és elhatározza, hogy a székesfővárosi tanács szóbanforgó határozata és a szabályrendeletnek a vendéglősöket érdeklő szakaszai az Értesítőben közzé tétessenek.

V. Ezen ügygyel kapcsolatban elnök előadja, hogy a szabályrendeletben benne volt az ipartársulati kényszer is, azonban a kormány a szabályrendelet ezen szakaszát — az ipartörvény 152-ik §-ára való hivatkozással — törölte.

Minthogy az ő indítványára a székesfővárosi törvényhatóságának közgyűlése elhatározta, hogy az elejtett szakasz jóváhagyása végett a kormányhoz új felterjesztést intéz, ennélfogva az ipartársulat is hasonló kérelemmel fordult a kormányhoz. Egyuttal felolvastatja az ipartársulat ez irányú kérvényét.

A választmány örömmel és általános helyesléssel veszi tudomásul elnök ur intézkedését.

VI. Elnök bejelenti, hogy az ipartársulat által fentartott szakirányú vendéglőstanonc iskolában az évzáró vizsgálatok f. évi június hó 4-én és 5-én délután tartattak meg. Sajnálattal említi ama tapasztalatát, hogy az ipartársulat és különösen a választmány tagjai nagyon kevés érdeklődést tanúsítanak az iskola iránt, pedig a vizsgálat nagyon jól sikerült és ő úgy az igazgatónak, mint a tanári karnak is megelégedését nyilvánította.

Egyuttal bemutatott a szakiskola felügyelő-bizottságának átirata, melyben tudatja, hogy a Glück Frigyes-féle István-díjat Pataki János III-ad osztályu tanulónak ítélte oda és kéri ehhez az ipartársulat hozzájárulását.

A választmány az elnök jelentését köszönettel veszi tudomásul és a felügyelő bizottság javaslatához hozzájárul.

VII. Elnök bejelenti, hogy a szállodás, vendéglős stb. iparok gyakorlásáról szóló legújabb törvényhatósági szabályrendelet ellen a pálinkamérők felebbezést jelentettek be, mert kifogásolják, hogy a szabályrendelet értelmében — melynek életbeléptetése f. évi július hó 1-ére van kitűzve — a vendéglők reggel 4 órakor lesznek megnyithatók. Felemlíti, hogy ő a törvényhatóság közgyűlésében helytelenítette a felebbezést, a közgyűlés mindazonáltal mégis elfogadta.

A választmány az elnök bejelentését tudomásul veszi.

VIII. Az országos nyugdíjgyesület átiratát, melyben köszönetet mond az ipartársulatnak a bál jövedelméből az egyesületnek juttatott 816 korona adományért,

a választmány tudomásul veszi.

Több tárgy nem lévén napirenden, az ülés befejezést nyert. Kmft.

Jegyzőkönyv felvétel a „Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsárosok ipartársulata“ és a „Budapesti pincéregyesület“ kérelmető bizottságának 1909. évi május hó 29-én szombaton délután 5 órakor dr. Solti Ödön ipartársulati ügyész vezetésével tartott békéltető tárgyalásáról.

A békéltető bizottság tagjai: Kommer Ferenc és Potzmann Mátyás az ipartestület részéről; Boór Jenő és Balla Mihály a budapesti pincéregyesület részéről.

I. Katona Géza vendéglős ellen a pincéregyesületnek az a panasza, hogy az üzletében alkalmazott tanoncokat, a kávéházakban kiűtött sztrájk alkalmából arra kényszerítette, hogy a kávéházakban a sztrájkban álló pincéreket helyettesítsék.

Jelen lévő Katona Géza tiltakozik az ellen, hogy ő tanoncait kényszerítette volna, hanem azok önként és örömmel mentek a kávéházakba kisegíteni, mert ott ezáltal külön keresetre tettek szert. Különbén is az a véleménye, hogy ezen ügy semmiképpen nem érinti a collectív szerződést s így az ügy nem tartozik a békéltető bizottság elé.

A pincéregyesület kiküldöttei annak kimondását kívánják, hogy a collectív szerződés 6-ik pontja Katona Géza eljárásával sérelmet szenvedett, mert nevezett a tanoncait arra kényszerítette, hogy más üzletben is dolgozzanak.

A békéltető bizottság — Katona Géza tiltakozásával szemben szükségesnek tartja annak bizonyítását, hogy panaszolt a panasz tárgyát képező cselekményre valóban kényszerítette-e tanoncait s e végből megengedi a pincéregyesület által bejelentendő tanúk kihallgatását s a véghatározat meghozatala céljából mai ülését elnapolja.

II. Fludorovits István vendéglős ellen a pincéregyesületnek az a panasza, hogy tanoncait pincérmunkára, azaz ételhordásra is alkalmazza.

A békéltető bizottság kimondja, hogy Fludorovits eljárásában egyáltalán nem lát szerződésszegést, sőt ellenkezőleg constatálja, hogy a munkaadót az ipartörvény a tanoncok kiképzésére egyenesen kötelezi s így Fludorovits a panasz tárgyává tett eljárásával csak törvényes köteletségének tesz eleget, minél fogva a bizottság a panaszt tárgytalannak nyilvánítja.

III. Borovszky Lajos vendéglős ellen a pincéregyesületnek a panasza, hogy alkalmazottainak a collectív szerződés értelmében folyó évi május 1-én esedékessé vált béremelést nem adta meg, azonkívül a szabadnap kedvezményében sem részesíti őket.

A békéltető bizottság mindenekelőtt megállapítja, hogy Borovszky a collectív munkaszerződést nem fogadta el és nem írta alá, minél fogva az ellene emelt panasz nem tartozik a békéltető bizottság hatáskörébe.

IV. A Szent Lukács fürdő részvénytársaság, mint vendéglő tulajdonos, azzal a panaszszal fordult az ipartársulathoz, hogy a társaság vendéglőjében a pincérek sztrájkot rögtönöztek, tehát szerződésszegést követtek el.

A panaszos részvénytársaság jelenlévő megbízottja szóval bejelenti, hogy a részvénytársaság panaszát visszavonja, mert időközben a pincéregyesülettel megegyezésre jutott.

A békéltető bizottság ennél fogva ezen ügyet tárgytalannak nyilvánítja.

V. Tárgyaltatott Frenreisz István vendéglős ügye, aki a

folyó évi február hó 17-iki tárgyaláson — meghívás ellenére — nem jelent meg, kijelentvén, hogy a szerződést magára nézve feloldottnak tekinti.

A békéltető bizottság elhatározza, hogy Frenreisz Istvánt írásbelileg felkéri: tegyen eleget szerződésbeli kötelezettségének és pincéreit jövőben a budapesti pincéregyesület elhelyező irodája útján alkalmazza.

VI. A pincéregyesület Molnár Sándor vendéglős ellen emelt ama régi panaszát, hogy Molnár az egyesület elhelyező irodájának mellőzésével alkalmazza pincéreit, kiküldöttei által visszavonja.

A békéltető bizottság ennél fogva ezen ügyet is tárgytalannak nyilvánítja.

VII. A pincéregyesületnek Fürst Tivadar vendéglős ellen emelt azon panaszára, hogy alkalmazottait a pincéregyesület elkerülésével fogadja fel,

a békéltető bizottság elhatározza, hogy Fürst Tivadart írásbeli nyilatkozattételre kéri fel, mert a tárgyalásokon elfoglaltsága miatt már ismételen nem jelent meg.

VIII. Sommerer György vendéglős ellen a pincéregyesületnek az a panasza, hogy az üzletében alkalmazásban volt egyik borfiúnak egy havi fizetését visszatartotta azért, mert a borfiu néhány nappal a hónap letelte előtt lépett ki a szolgálatból.

Sommerer György a tárgyalást megelőzőleg megjelent az ipartársulatnál és bejelentette, hogy ő a borfiu fizetését nem tartotta vissza, hanem a fiu megbízhatatlansága miatt törvényes gyámjának fizette ki egész járandóságát.

A békéltető bizottság ez alapon az ügyet befejezettnek nyilvánítja.

Ezzel a tárgyalás véget ér.

Kmft.

Szakiskolai ügyek.

Pincérszakiskolai vizsgák. Az ipartársulat által fentartott szakirányú vendéglőstanonc-iskolában folyó évi június hó 4. és 5-én tartották meg az évvizsgálatokat. A vizsgálatokat mindkét napon Walter Károly, a szakiskola igazgatója vezette. A három évfolyam tanulói az összes tantárgyakban meglepő készültséget és jártasságot tanusítottak és különösen feltűnt, hogy a szakiskolának több német ajku tanulója milyen szép eredményt ért el a magyar nyelv elsajátításával. Ezek közül az igazgatóság Mathesz Antal zombolyai származású tanoncot a Müller Antal-féle alapítványi díjjal tüntette ki. A vizsgálatok befejezése után Gündel János elnök buzdító beszédet intézett az iskola növendékeihez és köszönetét fejezte ki a tanári karnak komoly működéséért, valamint hálásan emlékezett meg az intézet megalapítójáról és áldozatkész támogatójáról, Glück Frigyesről. Ezután szétosztotta a jutalmakat. A Glück Frigyes által tett alapítvány 400 koronás utazási „István-díjat“ Pataky János nyerte el, a ki szakács-tanonc Palkovics Ede „Angol királynő“ szállodájában és az ösztöndíjjal külföldi tanulmányutra megy az ipartársulat erkölcsi támogatásával. A 100 K-ás François-díjat Szigeti József tanoncfi nyerte. Kaszás Lajos vendéglős 100 koronás adományából Marx Dezső, Kiss Jzsef, Zidarics Béla és Hermann Vilmos részesültek 25—25 korona adományban. A Lamatsch-féle 20 koronás díjat Mitrovácz János, a Gelléri-díjat pedig Mang Kálmán nyerte el. A néhai Törley József pezsgőborgyáros által tett 1000 koronás alapítvány kamatait, a melyet a múlt évben a debreceni pincértanonciskola legjobb tanulója nyerte el, ez évben a szombathelyi szakiskola legjobb tanulója fogja kapni. Ezenkívül a három tanfolyamnak még 16 növendéke részesült értékes könyvadományban.

Különfélék.

Jelentés a budapesti ipari és kereskedelmi munkaközvetítő inlézet működéséről az 1909. év első negyedében. Az intézet működése a f. év első negyedében kedvező eredményt mutat, amennyiben a munkához jutott munkások száma 498-al több, mint a múlt év első negyedében volt; dacára annak,

hogy úgy a munkára jelentkezőkben, mint a munkás megrendelésekben csökkenés mutatkozik. A munkakereslet volt ugyanis a múlt év I. negyedében 18,501, a folyó év I. negyedében 16832, kevesebb tehát a folyó év I. negyedében 1,669-el. Munkást kívántak ellenben a múlt év I. negyedében 10,126-ot, a folyó év I. negyedében 10,089-et, kevesebb tehát a folyó év I. negyedében 37-el. A munkához jutottak száma tett a múlt év I. negyedében 5,524-et, a folyó év I. negyedében 6,022-et, több tehát a folyó év I. negyedében 498 al. Ennek az a magyarázata, hogy a f év I. negyedében a Budapestre vonatkozó munkásmegrendeléseknek száma jelentékenyen nagyobb % -át tette az összmegrendeléseknek, mint a múlt évben s e mellett a helybeli megrendelésekből mindig nagyobb % elégíthető ki, mint a vidékiekből. Ezt igazolja: hogy míg a múlt év I. negyedében az elhelyezéseknek 63,7% esett Budapestre, 36,3% pedig vidékre a f. év I. negyedében az arány Budapest és a vidék közt 70,8% és 29,2%. Budapest, 1909. április hó 20-án. Az igazgató.

A vendéglősök pénteki összejövele:

- Julius 2-án *Waltz György* vendéglőjében, VI. ker., Aréna-ut 6. sz. (Ezelőtt Ebner.)
 Julius 9-én *Gebauer Ferenc* vendéglőjében VIII. ker., József-utca 46. sz.
 Julius 16-án *Kovács József* vendéglőjében VIII. ker., Tavaszmező-utca 7. sz.
 Julius 23-án *Kaszás Lajos* vendéglőjében, VII. ker., Rákóczi-ut 44. sz.
 Julius 30-án *Kovács G. Mátyás* vendéglőjében, Városligeti pavillon.
 Augusztus 6-án *Deutsch Pál* vendéglőjében VII. ker., Akácfa-utca 8. sz.

„Jó barátok“ szerdai összejövelei:

- Julius 7-én *Horváth József* I., Hadnagy-utca 9.
 Julius 14-én *Hegyí Sándor* VIII., Futó-utca 19.
 Julius 21-én *Winkler Antal* X., Tisztviselő-tetep Delej-utca 27.
 Julius 28-án *Schnell József* IX., Bokréta-utca 20.
 Augusztus 4-én *Mohos Ferenc* X., Hungária-ut 289.

Szabadalmak. A m. kir. szabadalmi hivatal értesítése szerint a vendéglősiipart érdeklő következő szabadalmak adatnak ki: 45362. l. sz. Kulcs fémdobozokhoz. 45365. l. sz. Ólomzár. 45370. l. sz. Edényzár. 45381. l. sz. Adagoló és töltő készülék. 45492. l. sz. Folyadékmérő tölcser. 45520. l. sz. Doboz szeszesitalok számára. 45467. l. sz. Palacktisztító gép. 45692. l. sz. Robbanásgátló berendezés palackok számára. 45750. l. sz. Palacköblítő gép. 45761. l. sz. tejspalackokhoz való szopóka cseesemők számára. 45800. l. sz. Elzárható tölcser. 45810. l. sz. Hordókidugaszoló gép. 45844. l. sz. Palackelzárás.

Uj iparlap. „Országos Iparlap“ címen dr. Gerő Ernő fővárosi ügyvéd szerkesztése alatt új iparpolitikai lap indult meg. Az első szám igen bő és változatos tartalma. Az egyes eredeti cikkek mellett különösen figyelemre méltók az ipar-egészség, iparoktatás, szabadalmi ügyek és iparjogi élet című állandó szakrovat. A lap évi előfizetési ára 8 korona. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapesten, VII., Erzsébet körut 17. szám alatt van.

A „Háziorvos“ népszerű egészségügyi folyóirat sikere és jutalomdíjai. A „Háziorvos“ szerkesztősége és kiadóhivatala elhatározta, hogy a népszerű közegészségügyi folyóirat iránt való minden oldalról megnyilatkozott érdeklődést még inkább kielégítse; miszerint június hó elsejétől fogva a lap pontosan mindig a hó elsején jelenjen meg. A júniusi szám, mely pontosan június elsején jelent meg, csak úgy mint az előbbiek, hemzseg a kitünőbbnél-kitünőbbcikkektől; így különösen általános szenzációt fog kelteni dr. Szántó Manó, ismert fővárosi gyakorló orvos és közegészségtan tanárnak „A helyes pályaválasztásról“ megkezdett nagyérdekességű és fontos cikksorozata, melyet különösen legmelegebben ajánlunk a szülőknek és abiturienteknek figyelmébe. Éppen ilyen nagy érdekességű Tábory Kornél ismert fővárosi hírlapíró és Székely Vlamidir magy. kir. államrendőrségi fogalmazónak a „Patológia szévhámosai“ (Önámítók), dr. Fürst Zsigmond gyakorló orvosnak „Reklám“ cím alatt megjelent nagyobb cikkei és Molnár M. Lajostól „Hogy ápolja a munkás egészségét.“ A „különbé“ rovatban: „Akik az orrukkal látnak“, „Iskolai testi fenyegetésről“ stb. stb. Valamint a fürdők stb. stb. ismertetése olyan változatos és érdekesség teszik a lapot, mely a legkényesebb igényeket is kielégítheti.

Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy „A házi orvos“ által kitűzött három, egyenkint 5 darab tizkoronás arannyal jutalmazandó pályadíj iránt való pályázat határideje e hó 30-án lejár.

A lap, melyet nem győzünk minden művelt magyar figyelmébe ajánlani, előfizetési díja egy évre csekély 2 korona 40 fillér. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 27. szám alatt van. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal.

H i r d e t é s e k
az ipartársulatnál
IV., Ferenc József-rakpart 16. szám alatt
vételnek fel.

W E I S S E N S T E I N M Ó R

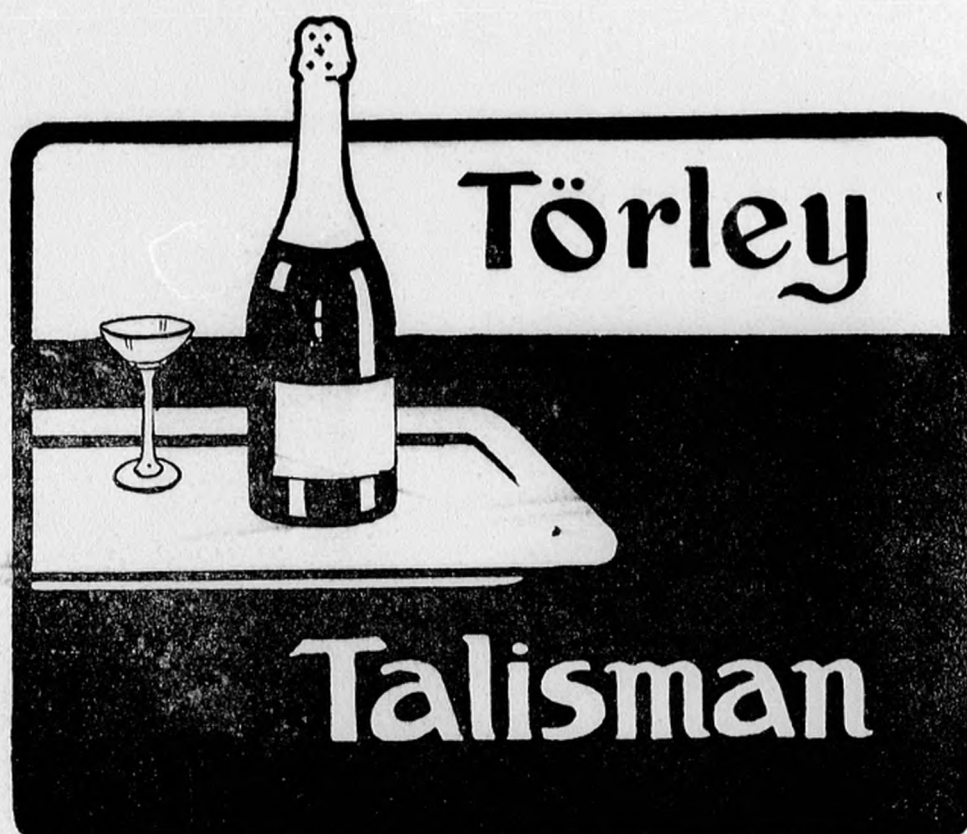
m é s z á r o s .

B U D A P E S T L E G R É G I B B C É G E .

Alapítás éve: 1840.

Ajánlja az üzletében kapható csakis elsőrendű, hizott marha- és borjúhusokat.

Különlegességek vendéglősök reggelijére és különös alkalmakra: hizott rostbeuf és borjúgerinc.

ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNY SERFŐZŐDE

BUDAPEST—KÖBÁNYÁN.

Fennáll 1854 óta.

Az 1900. évi párisi világkiállításon collective a legnagyobb éremmel (Grand prix) kitüntetését nyert.

DISZOKMÁNY. 1885.

JURY-TAG 1896.

Városi iroda: VIII., ESZTERHAZY-UTCA 6. szám.

Ajánlja: ászok, király, márciusi világos, márciusi sötét, „bajor mód“, udvari „pilseni mód“, kétszeres márciusi világos és sötét, valamint bak-söreit, továbbá saját töltésű palacksöreit gőzpasteurizáló készülékkel s a legujabb technikai berendezésekkel felszerelt kőbányai palack-sör osztályából.

Ezen a legujabb technikai berendezésekkel felszerelt serfőzödénknak évi gyártási képessége 400.000 hektoliter.

Az ország minden részében sörraktárosok által vagyunk képviselve; nagyobb raktáraink Arad-, Szeged-, Miskolc-, Kolozsvár-, Nagyvárad-, Nyiregyháza, Temesvár- és Debrecenben vannak.

Hordósör-megrendelés: Budapestre, telefon-szám 52—59.

Hordósör-megrendelés: Vidékre, telefon-szám 52—60.

Palacksör-megrendelés: telefon-szám 56—58.

Dr. SZÜLY ALADÁR

fűszer, csemege és gyarmatáru nagykereskedő.

BUDAPEST,

IV. ker., Múzeum-körut 23–27. szám.

DREHER ANTAL SERFŐZŐDÉI RÉSZV. TÁRS.

Aszok- | Márciusi | Kiviteli Márciusi

(világos és sötét)

(barna)

S E R.

Megrendeléseket

a főzde mindenkor pontosan és a legnagyobb figyelemmel — az összeg előleges beküldése vagy utánvétele mellett — teljesít.

Nagyobb mennyiséget saját jégkocsijaiban szállít.

DREHER ANTAL SERFŐZŐDÉI RÉSZV. TÁRS.

Korona-

(ála Pilseni)

Dupla Márciusi
és
Bakser.

A városligeti artézi kút vize 970 méternyi mélységből 73-tól 92° C hőfok mellett törvén elő, föltétlenül bakteriummentes, s általunk lehűtve természetes állapotban, valamint szénsavval telítve mint „ILONA” artézi savanyuvíz lesz forgalomba hozva. Tiszta izes és szénsav-tartalmánál fogva kitünő üdítő ital borral vegyítve igen kellemes.

2 liter ára 16 fillér házhoz szállítva. Rendelési cím: „Artesia” részvény-társaság, Budapest, VII., Egressy-ut 20/c. Telefon 50-72.

A székesfőváros városligeti Artézi-forrás kizárólagos bérlői.

MATTONI GYÓGY- ÉS VIZGYÓGY-INTÉZETE

GISSHÜBLER-PUCHSTEIN

Karlsbad mellett.

A MATTONI-féle giesshübler savanyuvíz eredési helye.

Pneumatikus- és belélegző-kurák.

Mell- és idegbetegek, üdülők, rheumatikusok stb. számára.

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

legtisztább érvényes

SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üdítő ital,
kítünő hatásnak bizonyult köhögésnél,
gégebajoknál, gyomor- és hólyaghu-
rutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest

TRANSYLVANIA SEC

LOUIS FRANÇOIS & CO.

Budafok. esászári és királyi udvari szállítók
Fülöp Szász Coburg Góthai Herceg Ő Fensége szállítói. Budafok.

* 15 elsőrendű kitüntetés *

* * Hors Concours * *

FŐRAKTÁR:

BORHEGYI FERENC
Budapest, V., Gizella-tér 1.

VÉDJEGY

VEZÉRKÉPVISELŐK:

RÜDA és BLOCHMANN
Budapest, V., Akadémia-utca 16.

Sürgöncím: FRANCOS BUDAFOK.

Telefon BUDAFOK 15. szám.